

8. Омеляненко Г. Щодо інституту направлення справи на додаткове розслідування у кримінально-процесуальному законодавстві України / Г. Омеляненко // Право України. – 2000. – 4. – С. 54–56.

9. Юркова Г. Чи відповідає інститут додаткового розслідування Конституції України? / Г. Юркова // Право України. – 2000. – 1. – С. 79–81.

10. Маляренко В.Т. Перебудова кримінального процесу України в контексті європейських стандартів : [монографія] / В.Т. Маляренко. – К. : Юрінком Інтер, 2005. – 512 с.

УДК 343.126.1+343.126.4+343.263.2](477)(045)

ЗАСТОСУВАННЯ (ОБРАННЯ, ЗМІНА, ПРОДОВЖЕННЯ І СКАСУВАННЯ) ЗАПОБІЖНИХ ЗАХОДІВ СУДОМ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ

APPLICATION (ELECTION, CHANGE, EXTENSION AND CANCELLATION) SAFETY PRECAUTIONS COURT OF FIRST INSTANCE

Лиманська М.В.,

*здобувач кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ,
суддя Городнянського районного суду
Чернігівської області*

У статті автор аналізує положення нового Кримінального процесуального кодексу України, які регламентують порядок застосування запобіжних заходів під час здійснення кримінального провадження судом першої інстанції. Розглядаються деякі особливості застосування судом першої інстанції тримання під вартою. Автор пропонує рекомендації щодо вдосконалення кримінального процесуального законодавства України.

Ключові слова: заходи забезпечення кримінального провадження, запобіжні заходи, особисте зобов'язання, особиста порука, застава, домашній арешт, тримання під вартою.

В статье автор анализирует положения нового Уголовного процессуального кодекса Украины, регламентирующие порядок применения мер пресечения во время осуществления уголовного производства судом первой инстанции. Рассматриваются некоторые особенности применения судом первой инстанции содержания под стражей. Автор предлагает рекомендации по усовершенствованию уголовно-процессуального законодательства Украины.

Ключевые слова: меры обеспечения уголовного производства, меры пресечения, личное обязательство, личное поручительство, залог, домашний арест, содержание под стражей.

The article analyzes the provisions of the new Criminal Procedural Code of Ukraine, the procedure to apply preventive measures in the course of criminal proceedings by the court of first instance. We consider some features of the court of first instance of detention. The author offers recommendations for improving the criminal procedural legislation of Ukraine.

Key words: measures to criminal proceedings, precautions, personal liability, personal surety, bail, house arrest, detention.

Постановка проблеми. Застосування на практиці чинного Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) виявляє його прогалини в регламентації процесуальної діяльності суб'єктів кримінального процесу. Відсутність усталеної практики ускладнює застосування нового КПК України. Із прийняттям цього кодексу законодавець запровадив багато новел, у тому числі вніс суттєві зміни до системи запобіжних заходів, при застосуванні яких суд обмежує основоположні права людини. Неоднакове або неправильне тлумачення судами норм кримінального процесуального права неодмінно призводить до порушення прав людини. З метою недопущення цього апеляційні суди та Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ безперервно узагальнюють судову практику, а останній також надає тлумачення норм права у своїх листах та Постановках Пленуму. Але врахувати всі нововведення, які запроваджено в КПК України 2012 року, та розтлумачити їх за такий короткий термін дії кодексу просто неможливо. У зв'язку із цим і науковцям, і практикам

слід багато працювати з новим кримінальним процесуальним законодавством та проводити аналіз нових норм кримінального процесу з урахуванням базових теоретичних праць.

Стан дослідження. Проблемам застосування запобіжних заходів у різні роки у своїх працях багато уваги присвятили такі відомі українські та російські вчені, як А.І. Алексєєв, З.З. Зінатулін, З.Ф. Коврига, Ю.Д. Лівшиць, П.А. Лупінська, В.А. Михайлов, І.Л. Петрухін, В.Д. Бринцев, В.В. Назаров, Ю.М. Грошевий, Л.М. Лобойко, В.Т. Маляренко, В.В. Сташис, Л.Д. Удалова, М.Й. Вільгушинський та ін.

Але з урахуванням усіх нововведень, які запроваджено в КПК України 2012 року, комплексних наукових праць, у яких би досліджувалися всі новели застосування запобіжних заходів, на сьогодні не існує. Це свідчить про необхідність проведення широкого наукового аналізу тих змін, яких зазнало українське кримінально-процесуальне законодавство.

Виклад основного матеріалу. Судовий розгляд справи по суті – це найважливіший етап криміналь-

ного процесу. У його ході на підставі всебічного вивчення матеріалів справи і наданих сторонами доказів приймається рішення щодо винуватості особи у вчиненні кримінального правопорушення. Або, навпаки, спростовується пред'явлене обвинувачення із виправданням особи.

Досягнення мети кримінального судочинства можливе тільки при відповідальному ставленні сторін до виконання своїх процесуальних обов'язків. Це значною мірою стосується обов'язків обвинуваченого щодо явки до суду. Також до процесуальних обов'язків обвинуваченого відноситься заборона впливати на інших учасників кримінального процесу, зокрема свідків. І ще обвинувачений не має права змінювати об'єктивну дійсність своїми діями: знищувати сліди, документи, змінювати обстановку в місці вчинення кримінального правопорушення. Саме для того, щоб унеможливити таку протиправну поведінку обвинуваченого в разі її виявлення або в разі виникнення обгрунтованої підозри про наявність намірів такої поведінки, і створені запобіжні заходи. Перелічені вище й можливі інші варіанти протиправної поведінки обвинуваченого під час досудового розслідування та судового провадження є процесуальними ризиками, для запобігання яким слід застосовувати запобіжний захід.

Тобто, коли існують процесуальні ризики поведінки обвинуваченого, яка може нашкодити встановленню істини в справі та швидкому розслідуванню правопорушення і розгляду кримінального провадження, виникає необхідність обмежувати права і свободи людини, які притаманні обвинуваченому як їх носію. У такому разі суспільний інтерес преважує над принципом захисту прав і свобод людини для досягнення завдань та цілей кримінального судочинства.

Чинний КПК України однією із загальних засад кримінального провадження визначає здійснення цього провадження в розумні строки (п. 21 ст. 7, ст. 28 КПК України). За правилами ч. 1 ст. 318 КПК України судовий розгляд також має бути проведений і завершений протягом розумного строку. Виконання цього правила безумовно можливе лише у випадку явки в судові засідання всіх необхідних учасників судового провадження, насамперед обвинуваченого, явка якого в силу ч. 2 ст. 318 КПК України є обов'язковою.

Коли ж обвинувачений не виконує свого обов'язку з'являтися за викликом до суду, в останнього виникає необхідність застосувати заходи кримінально-процесуального примусу. І виникає передумова обрання запобіжного заходу в разі, якщо до цього такий захід не було обрано, або зміни запобіжного заходу в разі, коли впливу попередньо обраного запобіжного заходу недостатньо для отримання належної поведінки обвинуваченого.

За правилами чинного КПК України в кримінальному провадженні можуть бути застосовані такі запобіжні заходи (ч. 1 ст. 176 КПК України): 1) особисте зобов'язання; 2) особиста порука; 3) застава; 4) домашній арешт; 5) тримання під вартою. Види

запобіжних заходів наведено в порядку зростання ступеня суворості. Відповідно найбільш м'яким запобіжним заходом є особисте зобов'язання, а найбільш суворим – тримання під вартою [4].

Відповідно до ст. 323 Кримінального процесуального кодексу України, якщо обвинувачений, до якого не застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, не прибув за викликом до судового засідання, суд відкладає судовий розгляд, призначає дату нового засідання і вживає заходів до забезпечення його прибуття до суду. Суд також одночасно із відкладенням судового засідання має право постановити ухвалу про привід обвинуваченого та/або ухвалу про накладення на нього грошового стягнення в порядку, передбаченому главами 11 та 12 КПК України. Ці заходи забезпечення кримінального провадження суд в силу ст. ст. 139, 142, 146 чинного КПК України може застосувати у відсутність обвинуваченого.

У ході ж нового засідання в разі явки обвинуваченого, до якого не застосований запобіжний захід, суд повинен з'ясувати причини його неявки в попереднє засідання. І за відсутності поважних причин неявки, а також за наявності відповідного клопотання сторони обвинувачення суд вирішує питання про обрання відносно обвинуваченого запобіжного заходу відповідно до ст. 331 Кримінального процесуального кодексу України. При цьому суд повинен керуватися положеннями норм глави 18 цього кодексу, яка регламентує підстави та порядок застосування запобіжних заходів.

Коли ж у судові засідання не з'явився обвинувачений, відносно якого раніше було обрано запобіжний захід, не пов'язаний із триманням під вартою, то така неявка повинна розглядатися судом як порушення покладеного на обвинуваченого обов'язку, передбаченого частиною п'ятою ст. 194 Кримінального процесуального кодексу України щодо явки до суду. І це є можливою підставою для зміни раніше обраного запобіжного заходу.

Так, у силу ч. 2 ст. 179 КПК України якщо відносно обвинуваченого було обрано запобіжний захід у вигляді особистого зобов'язання (ч. 1 ст. 179 КПК України), і він не виконує покладених на нього обов'язків – не з'являється до суду, то за клопотанням прокурора до такого обвинуваченого може бути застосований інший запобіжний захід.

Статтею 180 Кримінального процесуального кодексу України, якою передбачено застосування запобіжного заходу у вигляді особистого поруки, законодавець надає право слідчому судді та суду зміни цього запобіжного заходу з ініціативи поручителя незалежно від виконання підозрюваним, обвинуваченим покладених на нього обов'язків. У такому разі, відповідно до ч. 4 ст. 180 КПК України, поручитель забезпечує явку підозрюваного, обвинуваченого до суду для розгляду питання про зміну йому запобіжного заходу на інший.

Відповідно до ст. 182 КПК України застава як вид запобіжного заходу полягає у внесенні коштів у грошовій одиниці України на спеціальний рахунок, визначений у порядку, встановленому Кабінетом

Міністрів України, з метою забезпечення виконання підозрюваним, обвинуваченим покладених на нього обов'язків з умовою звернення внесених коштів у дохід держави в разі невиконання цих обов'язків (ч. 1 ст. 182 КПК України).

У разі ж, коли до обвинуваченого застосовано заставу як запобіжний захід, а він не виконує покладених на нього обов'язків, у тому числі не з'являється без поважних причин на виклик суду, сума застави звертається в дохід держави із зарахуванням грошей до спеціального фонду. Це передбачено ч. ч. 8, 9 ст. 182 КПК України. У такому разі суд застосовує до обвинуваченого запобіжний захід у вигляді застави в більшому розмірі, або змінює запобіжний захід з урахуванням положень ч. 7 ст. 194 Кримінального процесуального кодексу України.

Коли до обвинуваченого було застосовано запобіжний захід у вигляді домашнього арешту, і він не з'явився на судовий виклик без поважної причини, або порушив інші покладені на нього обов'язки, суду слід зважати на те, що домашній арешт як вид запобіжного заходу може бути застосований до особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину, за вчинення якого законом передбачено покарання у виді позбавлення волі. Цей запобіжний захід полягає в забороні підозрюваному, обвинуваченому залишати житло цілодобово або в певний період доби на підставі ухвали слідчого судді, суду (ст. 181 КПК України).

Чинний КПК України не містить чіткої прямої вказівки на те, які мають бути дії прокурора і суду в разі невиконання обвинуваченим, до якого було застосовано домашній арешт, обов'язку прибути за викликом та в разі порушення ним інших покладених на нього обов'язків. Прямою нормою – ст. 181 Кримінального процесуального кодексу України – яка регламентує застосування домашнього арешту, у разі виникнення зазначених вище обставин, дії цих владних суб'єктів не врегульовані.

На думку М.Й. Вільгушинського суд у такому разі має застосовувати положення ч. 2 ст. 179 КПК України, тобто вирішити питання про заміну домашнього арешту на більш жорсткий запобіжний захід. За відсутності відповідної регламентації в спеціальній нормі, що передбачає застосування домашнього арешту (ст. 181 КПК України), пропозиція М.Й. Вільгушинського є цілком слушною і, напевно, у цих умовах застосування іншої норми – ст. 179 КПК України – у такому разі є правильним. [5]

Однак ст. 179 КПК України регулює питання застосування особистого зобов'язання (власне вона саме так і називається «особисте зобов'язання») і застосування положень цієї статті при вирішенні питання зміни іншого запобіжного заходу, у тому числі й домашнього арешту, є, на думку автора, не досить коректним.

Автор вважає, що законодавцю необхідно доповнити ст. 181 Кримінального процесуального кодексу України ч. 7 такого змісту: «Підозрюваному, обвинуваченому письмово під розпис повідомляються покладені на нього обов'язки та роз'яснюється, що

в разі їх невиконання до нього може бути застосований більш жорсткий запобіжний захід і на нього може бути накладено грошове стягнення в розмірі від 10 до 20 розмірів мінімальної заробітної плати»; і ч. 8 такого змісту: «У разі невиконання підозрюваним і обвинуваченим покладених на нього обов'язків слідчий або прокурор зобов'язані порушити перед слідчим суддею, судом клопотання про заміну запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту на запобіжний захід тримання під вартою». Автор вважає за необхідне створення саме імперативної норми щодо дій державних органів у разі порушення обвинуваченим умов домашнього арешту.

До моменту законодавчого врегулювання вказаного питання, суду, на думку автора, у цьому разі слід застосовувати загальну норму КПК України – ст. 323 – згідно з якою в такому випадку суд має застосувати привід у порядку ст. ст. 140–143 Кримінального процесуального кодексу України і (або) накласти грошове стягнення на обвинуваченого. Коли ж привід неможливо виконати через відсутність обвинуваченого за місцем відбування домашнього арешту, суду за відсутності даних про місце перебування обвинуваченого, слід керуватися положеннями ст. 335 Кримінального процесуального кодексу України – зупинити судові провадження, винести ухвалу про розшук обвинуваченого. Організація виконання такої ухвали доручається прокурору.

Коли ж під час судового розгляду суд вирішує питання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, йому слід дуже уважно ставитись до цього питання та враховувати, що тримання під вартою є винятковим запобіжним заходом, який застосовується лише в разі, якщо прокурор доведе, що жоден із більш м'яких запобіжних заходів не зможе запобігти ризикам, передбаченим ст. 177 КПК України (ч. 1 ст. 183 КПК України). Вичерпний перелік підстав застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою визначено у ч. 2 ст. 183 КПК України та розширеному тлумаченню не підлягає.

При постановленні ухвали про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою суд зобов'язаний визначити розмір застави, достатній для забезпечення виконання підозрюваним, обвинуваченим обов'язків.

Виключно у випадках, перелік яких встановлено в ч. 4 ст. 183 КПК України, слідчий суддя, суд при постановленні ухвали про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою має право не визначити розмір застави, зокрема:

- 1) щодо злочину, вчиненого із застосуванням насильства або погрозою його застосування;
- 2) щодо злочину, який спричинив загибель людини;
- 3) щодо особи, стосовно якої в цьому провадженні вже обирався запобіжний захід у вигляді застави, проте був порушений нею.

У випадку застосування до обвинуваченого запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою без визначення розміру застави як альтернативного запобіжного заходу (ч. 4 ст. 183 КПК України) суд

зобов'язаний обґрунтувати в рішенні незастосування застави [4].

Слід звернути увагу на те, що зміна запобіжного заходу під час судового розгляду може відбуватися як у зв'язку із порушенням обов'язків обвинуваченим – з менш суворого на більш суворий запобіжний захід – так і навпаки. Правом подання відповідного клопотання про зміну запобіжного заходу наділена і сторона захисту. Зі змісту ст. 201 Кримінального процесуального Кодексу України видно, що така зміна може мати місце в разі, коли немає підстав для продовження застосування запобіжного заходу, обраного раніше. При цьому обвинувачений повинен довести сумлінне виконання раніше покладених на нього обов'язків, наявність вагомих обставин, які є підставою для зміни запобіжного заходу. Зауважимо, що ст. 201 КПК України передбачає також і можливість скасування судом запобіжного заходу.

Розглядаючи питання зміни або скасування запобіжних заходів у ході судового розгляду (ст. 331 Кримінального процесуального кодексу України), слід, крім сказаного вище, також відмітити таке.

Суд скасовує запобіжний захід у порядку, передбаченому главою 18 КПК України, **за клопотанням сторін** кримінального провадження. Виняток із цього правила передбачений ч. 3 ст. 331 КПК України. Відповідно до цієї норми суд **за власною ініціативою незалежно від наявності клопотань зобов'язаний** розглянути питання доцільності продовження тримання обвинуваченого під вартою до спливу двомісячного строку з дня надходження до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру чи з дня застосування судом до обвинуваченого запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. За наслідками розгляду питання суд своєю вмотивованою ухвалою скасовує, змінює запобіжний захід у вигляді тримання під вартою або продовжує його дію на строк, що не може перевищувати двох місяців. Копія ухвали вручається обвинуваченому, прокурору та направляється уповноваженій службовій особі місця ув'язнення.

Тут слід зазначити, що, розглядаючи це питання, суд повинен керуватися необхідністю захисту прав людини і брати до уваги роз'яснення, які викладені в Листі Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 4 квітня 2013 року № 511-550/0/4-13 «Про деякі питання порядку застосування запобіжних заходів під час досудового розслідування та судового провадження відповідно до Кримінального процесуального кодексу України» та відповідну практику Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ).

З цього приводу Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ роз'яснив судам, що право обвинуваченого на розгляд клопотання про зміну, скасування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою не може бути обмежено. Суд зобов'язаний розглянути відповідне клопотання обвинуваченого протягом трьох днів із дня його одержання згідно з правилами, передбаче-

ними для розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу.

Відмова в розгляді з підстав неодноразового звернення з таким клопотанням у кримінальному провадженні не допускається та є порушенням п. 4 ст. 5 Конвенції (правова позиція ЄСПЛ, викладена у п. 65 рішення від 6 листопада 2008 року в справі «Слоєв проти України»).

Суд вправі залишити без розгляду клопотання про зміну запобіжного заходу у випадку, коли таке клопотання подано раніше ніж за тридцять днів із дня постановлення попередньої ухвали про застосування, зміну або відмову в зміні запобіжного заходу. Якщо ж у відповідному клопотанні, поданому в межах тридцяти днів із дня постановлення попередньої ухвали про застосування, зміну або відмову в зміні запобіжного заходу, викладено нові обставини, які не розглядалися слідчим суддею, судом, розгляд клопотання має бути здійснено в строки, передбачені ч. 4 ст. 201 КПК України, тобто протягом 3-х днів.

У правовій позиції, викладеній у рішенні в справі «Харченко проти України» ЄСПЛ вказує, що продовження тримання під вартою може бути виправдано тільки за наявності конкретного суспільного інтересу, який, незважаючи на презумпцію невинуватості, превалює над принципом поваги до свободи особистості» (п. 79 рішення ЄСПЛ в справі «Харченко проти України» від 10 лютого 2011 року).

Відповідно до вимог ч. 3 ст. 5 Конвенції (правова позиція ЄСПЛ, викладена у п. 60 рішення від 6 листопада 2008 року у справі «Слоєв проти України») після спливу певного проміжку часу (досудового розслідування, судового розгляду) навіть обґрунтована підозра у вчиненні злочину не може бути єдиним виправданням тримання під вартою підозрюваного, обвинуваченого, а тому слідчому судді, суду в разі задоволення клопотання про обрання або продовження терміну застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою необхідно чітко зазначити в судовому рішенні про наявність іншої підстави (підстав) або ризику, що передбачені ч. 1 ст. 177 КПК України.

Судове рішення стосовно обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою або продовження його застосування має містити як чітке визначення законодавчих підстав для його обрання (продовження), так і дослідження та обґрунтування достовірності обраних підстав у контексті конкретних фактичних обставин вчинення злочину, врахування особи винного та інших обставин (ризиків, наведених у ч. 1 ст. 177 КПК України). Суду необхідно враховувати, що обмеження розгляду клопотання про обрання, продовження запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою лише переліком законодавчих (стандартних) підстав для його застосування без встановлення їх наявності та обґрунтованості до конкретної особи є порушенням вимог п. 4 ст. 5 Конвенції (правова позиція ЄСПЛ в справі «Белевितський проти Росії», п. п. 111–112 рішення від 1 березня 2007 року; п. 85 рішення ЄСПЛ у справі «Харченко проти України» від 10 лютого 2011 року) [4].

Висновки. Підсумовуючи вищенаведене, автор приходиться до висновку, що впровадження в КПК України норм, які закріплюють принцип верховенства права та прямо передбачають застосування кримінального процесуального законодавства з урахуванням практики Європейського суду з прав людини, а також «Європейське» тлумачення норм кодексу Вищим спеціалізова-

ним судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ є вкрай прогресивним. Адже тільки за умови неухильного дотримання судом права особи на свободу та особисту недоторканність, гарантованого ст. 5 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод 1950 року, можна сподіватися на відновлення довіри суспільства до правосуддя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : текст прийнятий Верховною радою України 13 квітня 2012 р. / М-во юстиції України. – К., 2012. – 356 с.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : [науково-практичний коментар] / за заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, А.В. Портнова ; Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» ; Національна академія правових наук України. – Х. : «Право», 2012. – 844 с.
3. Кримінальний процес : [підручник] / за ред. Ю.М. Грошевого та О.В. Капліної. – Х. : «Право», 2010. – 608 с.
4. Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 04.04.2013 № 511-500/04-13 «Про деякі питання порядку застосування запобіжних заходів під час досудового розслідування та судового провадження відповідно до Кримінального процесуального кодексу України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zib.com.ua/ua/15417informaciyuy_list_vischogo_specializovanogo_sudu_ukraini_vi.html.
5. Вільгушинський М.І. До питання застосування домашнього арешту як запобіжного заходу відповідно до кримінального процесуального кодексу України / М.І. Вільгушинський, Ю.А. Ліхолетова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/fj-pdf/adv_2012_11_3.pdf.

УДК 343.14

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОЦІНКИ ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ УКРАЇНИ

SOME ASPECTS OF THE LEGAL REGULATION OF THE EVIDENCE EVALUATION IN UKRAINIAN CRIMINAL PROCEEDINGS

Мирошниченко Т.М.,

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального процесу
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого*

У статті розглядаються питання правового регулювання оцінки доказів у ході кримінального процесуального доказування. На підставі аналізу чинного законодавства, наукових джерел відповідної спрямованості здійснено дослідження нормативного змісту оцінки доказів та форм її реалізації. Вивчаються критерії оцінки доказів. Надається наукове обґрунтування пропозицій щодо удосконалення кримінального процесуального законодавства в частині процедурного забезпечення оцінки доказів.

Ключові слова: оцінка доказів, критерії оцінки доказів, суб'єкти оцінки доказів, форми реалізації оцінки доказів.

В статье рассматриваются вопросы правового регулирования оценки доказательств в ходе уголовного процессуального доказывания. На основании анализа действующего законодательства, научных источников соответствующей направленности осуществлено исследование нормативного содержания оценки доказательств и форм ее реализации. Изучаются критерии оценки доказательств. Предоставляется научное обоснование предложений по совершенствованию уголовного процессуального законодательства в части процедурного обеспечения оценки доказательств.

Ключевые слова: оценка доказательств, критерии оценки доказательств, субъекты оценки доказательств, формы реализации оценки доказательств.

The article is examined the legal regulation of the evaluation of evidence in the criminal procedural evidence. It is carried out the research of the normative content evaluation of evidence and the forms of its realization based on the analysis of current legislation, scientific sources according to the direction. It is studied criteria for the evaluation of evidence. It is provided the scientific rationale for the proposals to improve the criminal procedural law regarding procedural provide the evaluation of evidence.

Key words: evaluation of evidence, criteria for evaluation of evidence, subjects of evidence evaluation, forms of implementing evaluation of evidence.

Постановка проблеми. Питання вдосконалення законодавства у сфері кримінального процесуального доказування завжди були в центрі уваги науки кримінального процесу. Законодавчі новели останніх років обумовили необхідність досліджен-

ня нормативного змісту критеріїв оцінки доказів, ролі та місця органів досудового розслідування, прокуратури та суду в доказуванні, меж їх повноважень, у тому числі при оцінці доказів. Актуальним наразі є питання щодо визнання прав учасників